

Skötselplan för naturreservatet

Borstbäcken

Sjöbo, Hörby och Eslövs kommuner

Miljöavdelningen
Naturskyddssektionen

Titel:	Skötselplan för naturreservatet Borstbäcken
Utgiven av:	Länsstyrelsen i Skåne Län
Författare:	Matilda Gradin, reviderad Nils Carlsson
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöenheten 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 lansstyrelsen@m.lst.se
Copyright:	Textinnehållet i detta dokument får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa
Upplaga:	50 exemplar
Tryckt	2009 -04-02
Omslagsbild:	Borstbäcken 2006. Foto: Marie Eriksson

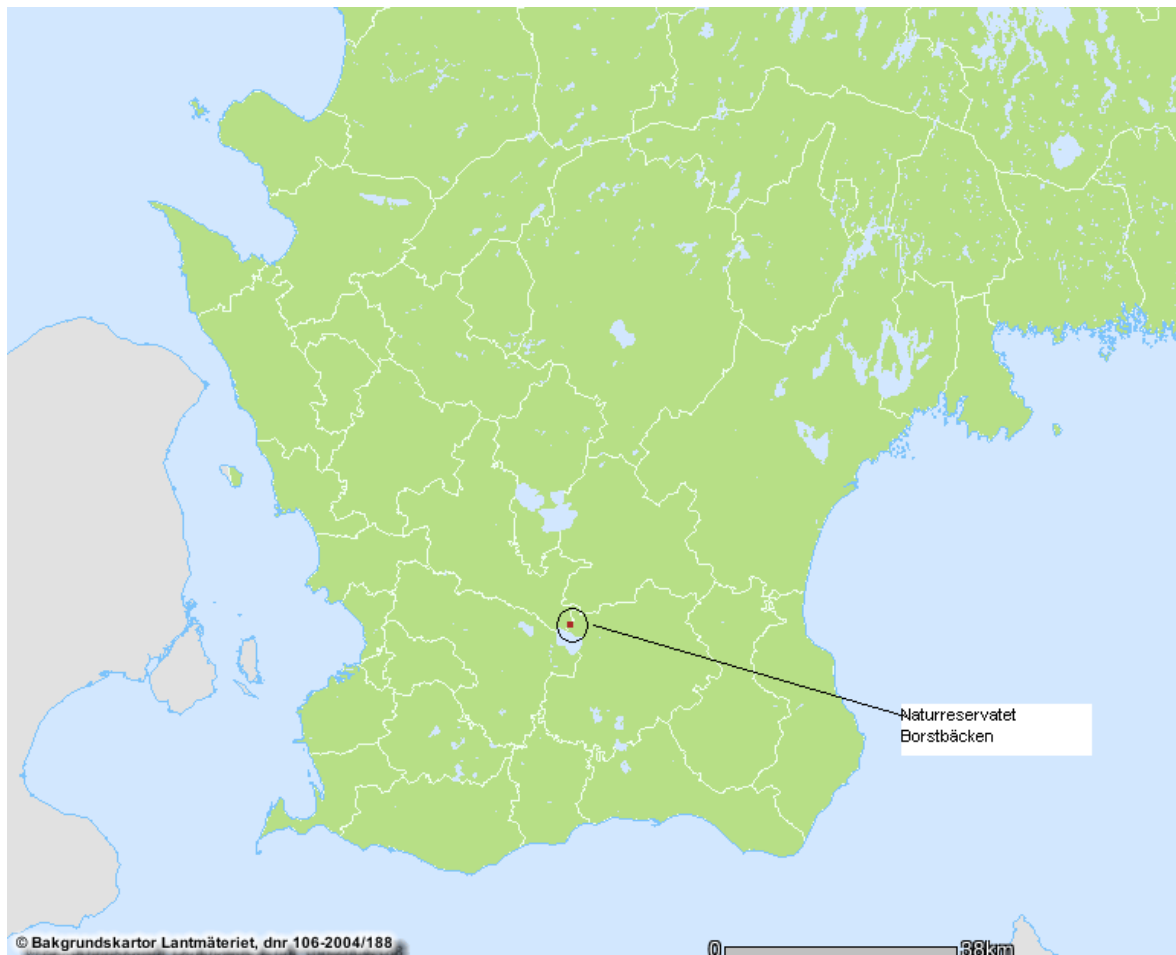
1. SYFTE MED RESERVATET	5
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
2.1 Administrativa data.....	6
2.2 Natura 2000.....	6
2.3 Historisk och nuvarande markanvändning.....	7
2.4 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden	8
2.4.1 Geologi.....	8
2.4.2 Biologi.....	9
2.4.3 Kulturhistoria.....	10
2.4.4 Friluftsliv.....	11
3. ÖVERSIKT ÖVER PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	12
3.1 Övergripande bevarandemål.....	12
3.2 Generella åtgärder.....	12
3.3 Skötselområden	12
4. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSEL AV MARKSLAG (SKÖTSELOMRÅDEN.....)	12
4. 1 Sötvatten.....	13
4.2 Ädellövsskog.....	13
4.3 Alluvial lövskog.....	13
5. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR RESTAURERINGSÅTGÄRDER	14
5.1 Barrskog.....	14
6. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	14
6.1 Allmänt mål.....	14
6.2 Tillgänglighet	14
6.2.1 Vägvisare och parkeringsplatser.....	14
6.2.2 Stigar.....	14
6.2.3 Sanitet.....	14
6.2.4 Information.....	15

7. ANSVARSFÖRDELNING	15
8. TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	15
8.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder samt uppföljning av skötsel mål.....	15
8.2 Uppföljning av bevarandemål.....	15
8.3 Uppföljning av skötselkostnader.....	15
8.4 Prioritering av skötselåtgärder	15
9. KÄLLFÖRTECKNING.....	15

1. SYFTE MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att

- bibehålla och utveckla de höga limniska värdena i Borstbäcken
- bevara områdets hydrologi samt bäckens naturliga flöde och strömförhållanden för att gynna en artrik och naturligt anpassad bottenfauna
- bevara sumpskogarnas och de skogsklädda ravinernas stabila och fuktiga klimat för att gynna artrikedomen
- bibehålla/återskapa en olikåldring, flerskiktad skog med varierad artsammansättning och goda förutsättningar för självföryngring
- bevara och gynna hotade ved- och trädlevande arter genom att säkerställa kontinuiteten av gamla träd och död ved i reservatet
- för allmänhetens behov av rekreation bevara och tillgängliggöra ett värdefullt naturområde

2. BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 Administrativa data

<i>Namn</i>	Borstbäcken
<i>DOS Id nr</i>	1021177
<i>Skyddsform</i>	Naturresevat
<i>Beslutsdatum</i>	2009-04-02
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen i Skåne län
<i>Internationella åtaganden</i>	EU:s nätverk Natura 2000
<i>Län</i>	Skåne
<i>Kommuner</i>	Eslöv, Hörby, Sjöbo
<i>Socknar</i>	Harlösa, Östraby, Öved
<i>Vegetationszon</i>	Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
<i>Naturgeografisk region</i>	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
<i>Gränser</i>	Området är markerat med svart streckad linje på bifogad karta (bilaga 1).
<i>Läge</i>	Norr om Vombsjön, 11 km NO Sjöbo
<i>Kartblad</i>	Topografiska kartan: 02DNV Ekonomiska kartan: 02D5c
<i>Fastigheter</i>	Hörby Magnaröd s:3, delar av Sjöbo Övedskloster 2:23, delar av Sjöbo Övedskloster 2:2 samt delar av Eslöv Harlösa-Hjälmaröd 9:1
<i>Markägare</i>	Enskilda
<i>Areal</i>	Ca 46 ha
<i>Servitut och nyttjanderätter</i>	Tele, 1285-256.1, Telia Sonera Starkström, 1285-352.1, Skånska Energi AB
<i>Dikningsföretag</i>	LM (16), 2210 Df nr. 8 och 9, Skartofta, Lindshultskos, Norringehus, Brännslov och Magnaröd (1894)
<i>Naturtyper enligt Natura 2000</i>	Enligt karta (bilaga 2)
<i>Rödlistade och EU-listade arter</i>	Enligt förteckning (bilaga 5)
<i>Planförfattare</i>	Matilda Gradin, reviderad Nils Carlsson

2.2 Natura 2000

I samband med inträdet i Europeiska Unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EG-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992

om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet) och EG-rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet).

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden, som fastlogs i konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i miljöbalken och förordning om områdesskydd m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Naturreservatet Borstbäcken ingår i ett område som regeringen har pekat ut inom ramen för habitatdirektivet. De livsmiljöer som är särskilt angelägna att skydda är förtecknade i direktivets Bilaga 1 medan arterna är förtecknade i direktivets Bilaga 2 och Bilaga 4. Länsstyrelsen har tagit fram en bevarandeplan som anger bevarandesyfte och bevarandemål för de livsmiljöer och arter som förekommer i naturreservatet. Bevarandeplanen är inarbetad i föreliggande skötselplan

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

Slutningarna norr om Vombsjön består dels av åkermark, dels av ädellövskogar som framförallt brukas konventionellt. Området som omfattas av reservatet består till största delen av produktiv skogsmark, främst av bok och ek. På vissa partier finns planteringar av gran, och närmast vattendraget finns partier av sumpskog med al, ask och inslag av bok.

Förekomsten av många rödlistade svampar, mossor, lavar och insekter tyder på en lång skoglig kontinuitet i området, vilket även äldre kartmaterial visar. Plockhuggning och utmarksbete har bedrivits i varierande grad genom århundradena, men detta har troligen haft begränsad inverkan på faunans utveckling i skogsområdet närmast bäcken.

Generalstabskartan från 1865 visar att ravinerna runt Borstbäcken och intilliggande områden var skogsklädda (Lantmäteriets historiska kartarkiv).

Häradsekonomiska kartan från 1910-15. Skogens omfattning har minskat (jämfört med Generalstabskartan) till förmån för åkrar väster om bäcken. Området närmast bäcken är fortfarande skogbeväxt. Två järnvägslinjer korsar bäcken, varav den norra inom reservatet. Banvallen efter denna finns fortfarande kvar medan spåren är bortplockade (Karta från Lantmäteriets historiska kartarkiv).

2.4 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

2.4.1 Geologi

Borstbäcken skär genom de branta sluttningarna norr om Vombsjön och mynnar sedan ut i sjön. I norr rinner bäcken genom en ravin som utgör ett spektakulärt inslag i den mycket tydliga sluttningen från lerskifferplatån. Denna har sannolikt bildats under isavsmältningen för 15- 16 000 år sedan, men kan vara anlagd tidigare. Ravinen skär genom mer eller mindre leriga moräner som täcker bergrunden och dess botten täcks till stora delar av sten och block som sannolikt utgör en rest av en borteroderad morän. Den siluriska lerskiffern går i

dagen på ett antal platser i ravinen, och flera diabasgångar korsar ravinen i nordväst – sydöstlig riktning. Nedströms, mot Vombsänkan, blir landskapet flackare och bergrunden övergår mot yngre bergarter.

2.4.2 Biologi

Bottenfaunan i Borstbäcken domineras av renvattenkrävande arter som dagsländor och bäcksländor. Bäckens hyser en rad ovanliga arter, bland annat den rödlistade bäckvattenbaggen *Riolus cupreus* som endast är påträffad i ett fåtal lokaler i Skåne, och de rödlistade vattenbrynsbaggarna *Hydraena nigrita* och *Hydraena pulchella* som har en av få kända lokaler här. De är även indikatorarter för klart och rent vatten. Den ovanliga bäcksländan *Capnia bifrons* återfinns rikligt i bäcken och nattsländorna *Agapetus fuscipes* och *Odontocerum albicorne*, båda rödlistade, förekommer också. Förutom en rik bottenfauna finns öring, storspigg, småspigg och elritsa i Borstbäcken (provfiskelokalen är belägen nedströms banvallen som utgör ett vandringshinder). Bottensubstrat och strömmar i bäcken gör den bitvis lämplig som lekplats och uppväxtplats för exempelvis öring. Det skuggiga läget och delvis forsande vattnet gynnar mossor i vattendraget (Natura 2000 habitat: 3260; vattendrag med akvatiska mossor), och stenarna i bäcken är bevuxna med bland annat bäckrundmossa, bäcknäbbmossa och den rödlistade forsmossan.

De branta sluttningarna ner mot bäcken karakteriseras av bokskog av örtrik typ (Natura 2000-habitat 9130), med inslag av andra ädla lövträd som ek, ask och alm. Ädellövskogen är högväxt och gallrad, vilket medför att skogen är ganska öppen. Fältskiktet består under våren av desmeknopp, gulsippor, ramslök, sloknunneört och vitsippor, och övergår i en sommarflora som domineras av skogsbingel. Längs den fuktiga dalgången i Borstbäcken växer även den sällsynta lundvivan, som i Sverige endast förekommer i sluttningarna på Vombsjöns nordsida. Lundvivan är förmodligen införd av munkar, som fram till 1500-talet hade sin verksamhet på Övedskloster. På initiativ av markägaren har lundvivan förklarats som naturminne av länsstyrelsen. Övriga arter i området är bland annat gulplister, harsyra, hässlebrodd, lundgröe, lundslok, skogslysing och skogsstarr. Buskskiktet består av hagtorn, hallon, hassel, humle och hägg. På de mer flacka, tidvis översvämmade partierna längs bäcken förekommer ask eller klibbal (Natura 2000-habitat 91E0) med ett fältskikt av gullpudra, kirskål, ramslök, skogsstarr, svalört, vitsippor och älgört. Lind-lönnskog (Natura 2000-habitat 9180) förekommer sporadiskt i en smal remsa längs Borstbäckens övre del

sa samt som ett större parti i norr och har ett trädskikt med ask, bok, ek, fågelbär och lönn. Markvegetationen liknar den i den örtrika bokskogen, men domineras av ramslök.

Området har stora botaniska och zoologiska värden med en synnerligen artrik flora och fauna, särskilt med avseende på kärlväxter, svampar och vedlevande insekter. Den varierade åldersstrukturen på skogen med en stor andel död ved och den relativt höga luftfuktigheten gör området till en god biotop för skalbaggar. I området har även glattbaggen *Microscydnum nanus* och

kortvingen *Plectophloeus nubigena* (båda rödlistade) påträffats. De är exempel på skalbaggar som lever främst i murken ved eller under bark av lövträd som bok eller ek, och därmed behöver gamla träd för sin fortlevnad. Bland landsnäckorna kan nämnas förekomst av den rödlistade tandsnäckan (*Perforatella bidentata*).

Foto: Marie Eriksson, Länsstyrelsen

Borstbäcken är en av Skånes artrikaste svamplokaler med ett stort antal rödlistade svampar. Här finns bland annat svartfjällig musseron, pelargonrisk, fläckig saffransspindelskivling, blå lökspindling, silkesspindling, slottsspindling, blek fingersvamp, druvfingersvamp, fläckfingersvamp och piggvårtskräling, som är en iögonfallande och ovanlig vedlevande svamp som indikerar ett högt naturvärde på skogen. Vid Borstbäcken gjordes det första skånska fyndet av lövtryffel, med sina karakteristiska stjärnformade sporer. Även slöjröksvampen, som är rödlistad och omfattas av ett åtgärdsprogram, har hittats här. Slöjröksvamp är även en indikatorart för habitat där flera skyddsvärda arter trivs.

Flera häckande fågelarter har observerats, såsom forsärla, gransångare, grönsångare, större hackspett, skogsduva, kattuggla, mindre hackspett, gröngöling, näktergal, entita, svarthätta och svartmes. Strömstare ses ofta som övervintrare. Det finns även rikligt med vildsvin, kronhjort, dovhjort och rådjur i området.

Slöjröksvampen, åtgärdsprogram

Målen i åtgärdsprogrammet är att slöjröksvampen ska uppnå gynnsam bevarandestatus senast år 2020, att hotet om habitatförsämringar ska vara avvärt vid minst hälften av slöjröksvampens kända lokaler samt att kunskaper om hur slöjröksvampen ska gynnas har integrerats i områdesföreskrifter och bevarandeplaner för naturreservat och Natura 2000-områden. De åtgärder som föreslås för slöjröksvampen är bland annat en riksomfattande inventering vid kända lokaler, och att artens habitatkrav ytterligare studeras. Områden som hyser lokaler med slöjröksvamp föreslås skyddas som reservat eller med naturvårdsavtal. Slöjröksvampen är en signalart, och den trivs i värdefulla lövskogsmiljöer med i övrigt högt skyddsvärde. Avverkning i områden med slöjröksvamp ska förhindras, och dess krav på en miljö med öppna gläntor och mosaikstrukturer beaktas. Markägare och nyttjanderättsinnehavare ska få information om förekomsten av slöjröksvampen för att ha möjlighet att bidra till att en gynnsam bevarandestatus uppnås.

2.4.3 Kulturhistoria

Riksintresse kulturmiljövård

Området ligger i närheten av Övedskloster, och de södra delarna av reservatet omfattas av riksintresse för kulturmiljövård "Övedskloster-Tullesbo" (M:K100). Området är ett slotts- och odlingslandskap utmed Vombsjön med förhistorisk bosättningskontinuitet, som sedan medeltiden präglats av klostret och senare godsförvaltningen vid Övedskloster och de spår i såväl landskap som bebyggelse som förvaltningen genom århundraden bidragit till. Som en följd av godsets medvetna inriktning att bevara stengården och fältgränser har den ålderdomliga landskapskaraktären bibehållits.

Slaget vid Borst

Den 25 mars 1644 var Borstbäcken troligen skådeplats för ett blodigt slag. En svensk armé under befäl av fältmarskalk Horn hade slagit läger utanför Lund, och stora mängder proviant måste införskaffas från de skånska gårdarna och godsens för att föda armén. Danskarnas illa rustade armé -i Skåne under 5 000 man- kunde inte förhindra den svenska framryckningen. Istället uppbådades allmogen av den danske befälhavaren. Svenske generalmajor Hans Wachtmeister fick i början av år 1644 i uppdrag att med en ryttarstyrka om 300 man skaffa förnödenheter till armén i Lund. Kavalleristyrkan gav sig av mot de förmodat rika herresätena vid Hjularöd, Bjärsjölagård och Övedskloster. Hjularöds slott plundrades och brändes, och den 25 mars fortsatte man för att låta de andra två slotten gå samma öde till mötes. För att nå dit var man tvungen att passera den strida och breda strömmen Borstbäcken. Det fanns flera alternativa vägar att gå fram på, men Wachtmeister valde att inte följa huvudvägen utmed Vombsjöns norra sida. Istället gick man mot ett vadställe en knapp halvmil uppströms. Kanske var det en slump, kanske hade bondeuppbådet spanare ute, men där väntade omkring 500 bönder och drängar på svenskarna. Beväpnade med enkla vapen såsom jordbruksredskap, knivar och hemmatillverkade slag- och stickvapen posterade man sig på vattendragets östra strandkant. Troligtvis genomfördes en massaker på de danska (skånska) bondpojarna och hundratals dödades av den svenska armén. Det finns endast knapphändig historisk information om sammandrabbningarna, men arkeologiska undersökningar 2006 och 2007 styrker de i bygden kvarlevande historierna om slaget. Trots den svenska arméns överlägsenhet undgick Öveds kloster att skövlas och brännas.

Fornlämningar

Inom reservatet finns tre av Riksantikvarieämbetet registrerade fornlämningar (Öved 7:1, Öved 8:1 och Öved 9:1). Lämningarna har i den lokala traditionen utpekats som snapphanhyddor, snapphanegravar och kanonvärn från slaget vid Borst. De arkeologiska utgrävningarna under 2007 visar dock att lämningarna troligen haft andra funktioner; snapphanhyddorna kan ha varit skjul för vallpojkar, röset som utpekats som snapphanegrav har troligen avsatts under den senaste istiden, och kanonvärnet kan vara från hemvärnets övningar under andra världskriget.

Banvall

En banvall skär över dalgången vid bäckens nedre lopp. Den är en rest av den järnvägslinje som mellan 1911 och 1955 trafikerade sträckan Dalby-Bjärsjölagård. Linjen var ett sidospår till Malmö-Simrishamns järnväg och en del av en planerad tvärbana mellan Malmö och Blekinge via Kristianstad. På grund av brist på finansiering blev banan aldrig längre än till Bjärsjölagård. 1957, två år efter att tågen slutat gå, revs spåren upp.

2.4.4 Friluftsliv

Reservatet med sin naturskogsartade ädellövskog i brant terräng med vattnet i botten av ravinen ger jämte de geologiska, biologisk-ekologiska och markhistoriska värdena även ett skönhets- och upplevelsevärde. I dagsläget bedrivs inte friluftsliv i någon större utsträckning, möjligen kommer detta att öka något när reservat bildas. Området är bitvis lämpligt för vandring, men bitvis svårframkomligt. Inga stigar planeras i området, men länsstyrelsen kommer att undersöka om det är lämpligt att bygga en trappa och en kortare spånggrunda i norra delen av reservatet.

3. ÖVERSIKT ÖVER PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL

3.1 Övergripande bevarandemål

Det övergripande målet med skötseln av naturreservatet är att långsiktigt bevara och utveckla de naturvärden som finns i vattendraget och det omgivande skogslandskapet. Flerskiktade, huvudsakligen självföryngrande lövskogar (huvudsakligen bok) med riklig förekomst av liggande och stående död ved i olika nedbrytningsstadier (även i vattnet) och grov ek.

3.2 Generella åtgärder

Syftet med naturreservatet skall nås genom att

- Grova ekar i bryn och kantzoner frihuggs samtidigt som en föryngring av beståndet upprätthålls genom att gallra fram efterträdare till grova äldre ekar i flera åldersklasser.
- Övrig skog lämnas i huvudsak till fri utveckling, men de partier med lövskog som inte är flerskiktade får en naturvårdsinriktad skötsel, där försiktiga röjningar, gallringar och plockhuggningar skapar en relativt öppen, flerskiktad lövskog. För att nå målet kan enstaka grövre träd behöva avverkas, för att ge utrymme för efterföljare i olika åldersklasser. Om självföryngring uteblir kan vissa områden stängslas för att utestänga betande klövvilt. Avverkning av döda träd eller bortstädning av död ved bör ej förekomma. Träd som fallit olämpligt, exempelvis så att framkomligheten försvåras, får flyttas.
- Uppkommande plantor av gran i området tas bort.
- Granplanteringar efter hand ersätts av ädellövsskog.
- Röjningar, gallringar osv. sker med försiktighet när det är tjäle eller när marken är torr så att den känsliga lundfloran och hydrologin i området, och bäcken, inte tar skada eller förändras.
- Vattendraget lämnas i största möjliga mån till fri utveckling.
- Informationsskyltar om reservatet sätts upp.

3.3 Skötselområden

Naturreservatet har delats in i 3 olika skötselområden som kräver olika skötselåtgärder, samt friluftsliv och skötsel av anläggningar

Naturtyp	Areal, ca
1. Sötvatten	
2. Ädellövskog	39 ha
3. Alluvial lövskog	4 ha

Ett nu befintligt markslag ska bli föremål för restaurering för att sedan ingå i ovanstående:

1. Barrskog	0,2 ha
-------------	--------

4. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSEL AV MARKSLAG (SKÖTSELOMRÅDEN)

4.1 Sötvatten

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi i bäcken med avseende på vattenföring och flödesdynamik.
- God vattenkvalitet med låg grad av antropogen påverkan.
- Moderat ljusinstrålning, stabil luftfuktighet samt låg erosions- och sedimentationsrisk säkerställs av skogen längs bäcken.
- De för naturtypen typiska arterna förekommer i långsiktigt livskraftiga populationer.

Skötselåtgärder

- Vattendraget lämnas till fri utveckling i största möjliga mån. Vid behov kan exempelvis träd som dämmer vattenflödet rensas bort. Död ved är positivt för vattenmiljön och ska endast flyttas om det är nödvändigt. Den döda veden lämnas i reservatet, helst i eller i anslutning till vattnet.
- Det dämme vid banvallen som fungerar som vandringshinder ska tas bort.

4.2 Ädellövsskog

Bevarandemål

- Olikåldrad och flerskiktad ädellövsskog med goda förutsättningar för självföryngring.
- Andelen bok uppgår till minst 50 % i bokskogs naturtyper.
- Säkerställd kontinuitet av grova träd och död ved.
- Långsiktigt livskraftiga populationer av de för naturtypen typiska arterna.

Skötselåtgärder

- Generellt bör en viss frihuggning av grov ek och bok utföras, samtidigt som en varierad åldersstruktur upprätthålls genom gallring och röjningsåtgärder.
- De partier med bok som inte är flerskiktade ska ha en naturvårdsinriktad skötsel, där försiktiga röjningar, gallringar och plockhuggningar skapar en relativt öppen, flerskiktad lövskog. Enstaka grövre träd kan behöva avverkas i dessa områden.
- Efterträdare till äldre träd väljs ut och underhålls med röjningsåtgärder.
- Tillgång på död ved, och träd med mulmträds kvalitéer, säkerställs genom exempelvis ringbarkning, resta högstubbar och mulmholkar för att överbrygga tidsglappet mellan de gamla träden och deras efterträdare. Fällning av döda träd eller bortstädning av död ved bör ej förekomma med undantag för träd som kraftigt begränsar framkomligheten. Avverkade träd och sly (gran undantaget) ligger kvar där det fälls. Fälls många träd i ett litet område kan virket istället samlas i faunadepåer.
- Förekommande granar och uppkommande plantor av gran i området tas bort.
- Alla åtgärder sker med försiktighet så att den känsliga lundfloran och hydrologin i området inklusive bäcken inte tar skada eller förändras.
- Insprängt i ädellövsskogen finns partier med triviallöv (exempelvis hyggen med björksly). Dessa partier ska på sikt utvecklas mot samma mål och status som ädellövsskogen.

4.3 Alluvial lövskog

Bevarandemål

- Den interna dynamiken i den alluviala lövskogen, med al, ask och inslag av bok, utvecklas med intern dynamik så att artrikedomen och arttätheten bevaras.

Skötselåtgärder

- Sumpskogen närmast vattnet lämnas i den mån det är möjligt till fri utveckling mot ett naturskogsliknande tillstånd, dvs ingen avverkning av äldre träd, gallring eller bortstädning av död ved bör förekomma. Vid behov kan försiktig naturvårdsinriktad gallring utföras för att gynna sockelbildande alsumpskog.

5. MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR RESTAURERINGSÅTGÄRDER

5.1 Barrskog

Restaureringsmål

- Barrträden ersätts med ädellövträd.
- Efter restaurering ska markslaget ingå i ”4.2 Ädellövsskog”

Skötselåtgärder

- Granplanteringarna ska på sikt ersättas med lövskog i reservatet
- Träden kan få växa till avverkningsbar ålder, eller avverkas när det är lämpligast ur ekonomisk och praktisk hänsyn

6. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

6.1 Allmänt mål

Målsättningen med anordningar är att underlätta för besökare att ta del av områdets natur- och kulturvärden och att föra ut information om dessa värden till allmänheten. Området ska kunna användas som undervisningsobjekt på grundskole-, gymnasie-, och universitetsnivå. Reservatet skall även kunna tjäna som rekreationsområde för allmänheten och som utflyktsmål för naturintresserade samtidigt som dess biologiska värden skyddas från störning.

6.2 Tillgänglighet

Reservatet är beläget norr om Vombsjön och väg 104. Området är långsträckt utmed Borstbäcken, ca 4 km långt. Reservatet kan nås med cykel eller bil från väg 104.

6.2.1 Vägvisare och parkeringsplatser

Vägvisare till reservatet sätts ut vid avfarten mot reservatet på väg 104.

Parkeringsplatser finns vid reservatets norra del, i anslutning till bron och informationsskylten om slaget vid Borst. En parkeringsplats med plats för ca fyra bilar anläggs i anslutning till reservatets södra del (bilaga 4).

6.2.2 Stigar

Det är möjligt att gå runt bäckravinen, delvis på skogsvägar och delvis på stigar som ibland är lättframkomliga och ibland svårare. Att gå runt hela området innebär en sträcka på ca en mil.

6.2.3 Sanitet

Inga sopbehållare kommer att placeras ut i ett inledande skede, besökare uppmanas ta med sig eventuellt avfall. Om behov föreligger framöver kan sopbehållare placeras ut.

6.2.4 Information

Informationstavlor med karta över reservatet, beskrivning av dess biologiska (såväl limniska som terrestra) och kulturhistoriska värden samt föreskrifter ska sättas upp (bilaga 4). En skylt sätts upp vid banvallen med kort historisk information om järnvägslinjen.

7. ANSVARSFÖRDELNING

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet, men kan genom avtal uppdra åt annan att genomföra skötselåtgärder. I första hand ska markägaren erbjudas att teckna sådana avtal.

8. TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

8.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder samt uppföljning av skötselmål

Skötselåtgärder utförs efter samråd mellan Länsstyrelsen och markägaren. Utförda skötselåtgärder dokumenteras av Länsstyrelsen årligen.

8.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för en allmän kontroll av reservatets status. En dokumentation av områdets utveckling avseende naturtyper och viktiga arter bör göras med 5-10 års intervall. Uppföljning av prioriterade markslag, naturtyper och vegetationstyper för Natura 2000-område ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar.

8.3 Uppföljning av skötselkostnader

Uppföljning av skötselkostnader görs årligen av den eller de som enligt avtal svarar för områdets skötsel. Avrapportering sker till Länsstyrelsen.

8.4 Prioritering av skötselåtgärder

1. Borttagande av vandringshinder. Finansiering: vårdanslaget.
2. Utmärkning och skyltning av reservatet.
3. Färdigställande av parkeringsplats i anslutning till södra delen av reservatet.
4. Røjning av träd från banvallen för att skydda kulturhistoriska värden.
5. Skogliga åtgärder efter behov.
6. Överförande av barrskog till ädellövskog.

9. KÄLLFÖRTECKNING

Daniel, E., 1998. *Jordartskartan 2D Tomelilla NV*. Sveriges geologiska undersökning serie Ae nr 23

Daniel, E., 1998. *Beskrivning till jordartskartan 2D Tomelilla NV*. Sveriges geologiska undersökning serie Ae nr 23

Ekologgruppen, 2007. *Våtmarkers inverkan på fisk och bottenfauna -Undersökningar 2005 inom Kävlingeå-projektet*.

Ekologgruppen, 2007. *Bottenfaunan i fyra vattendrag i Skåne 2006*.

Erlström, M., Sivhed, U., Wikman, H. och Kornfält, K.-A 2004. *Beskrivning till berggrundskartorna 2D Tomelilla NV, NO, SV, SO, 2E Simrishamn NV, SV, 1D Ystad NV, NO och 1E Örnahusen NV*. Sveriges geologiska undersökning serie AF nr 212-214.

Erlström, M., Kornfält, K.-A och Sivhed, U., 1999. *Berggrundskartan 2D Tomelilla NV*. Sveriges geologiska undersökning serie AF nr 212.

Eslövs kommun, 2007. *Eslövs Naturvårdsprogram*.

Fiskeriverket 2007, Utdrag ur elfiskeregistret. Fiskedatum 1998-2005

Hansson, Sven-Åke och Hägg, Bernt, 2000. *Förteckning över Skånes svampar*, Puggehatten, suppl. 5. Lund 2000

Holst, Olle, 1995. *Exkursion med Mossornas Vänner till Borstbäcken i Skåne den 18 september 1994*. Myrnia 5(1): 20

Ingvert Claes, 2005. *Skånska ädellövskogar*. Svensk mykologisk tidsskrift, 26 (2): 49-60, 2005

Lantmäteriets kartmaterial, www.lantmateriet.se

Länsstyrelsen Blekinge län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen Halland och Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, 2005. *Artpools- och traktanalys av lövträdbärande marker i Blekinge, Skåne och Hallands län*. ISBN: 91-85363-45-6

Länsstyrelsen i Malmöhus län, *Beskrivning av riksintresse kulturmiljövård, Övedskloster-Tullesbo M:K 100*

Länsstyrelsen i Skåne län 2003, *Närmare till naturen i Skåne –skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård*. Rapportserien Skåne i utveckling 2003:60

Länsstyrelsen i Skåne län 2008, *Biotopkartering av Borstbäcken 2006 –Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i ett vattendrag i Kävlingeåns vattensystem*. Rapport 2008:18.

Länsstyrelsen i Skåne län 2005, *Bevarandeplan för Natura 2000-område Borstbäcken*

Naturvårdsverket 2006, *Åtgärdsprogram för bevarande av slöjroksvamp*. Naturvårdsverkets rapport 5544.

Sörensson, Mikael, 1995. *Faunan av ryggradslösa djur i Borstbäcksravinen och rekommendationer för områdets framtida utveckling*. Zoologiska institutionen, Lunds universitet.

Riksantikvarieämbetets hemsida 2008-01-08,
http://hildebrand.raa.se/uv/projekt/syd/slagfaltsarkeologi/borst_1644.htm

Skogsstyrelsens hemsida 2008-01-16, kartor över nyckelbiotoper

Bilagor

1. Naturreservatets avgränsning
2. Naturtyper enligt Natura 2000
3. Skötselområden
4. Skötselanordningar
5. Rödlistade arter och signalarter
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Bilaga 1

Naturreservatet Borstbäcken i Eslöv, Hörby
och Sjöbo kommuner, Skåne län.

Utdrag ur fastighetskartan 2003

 Reservatets avgränsning

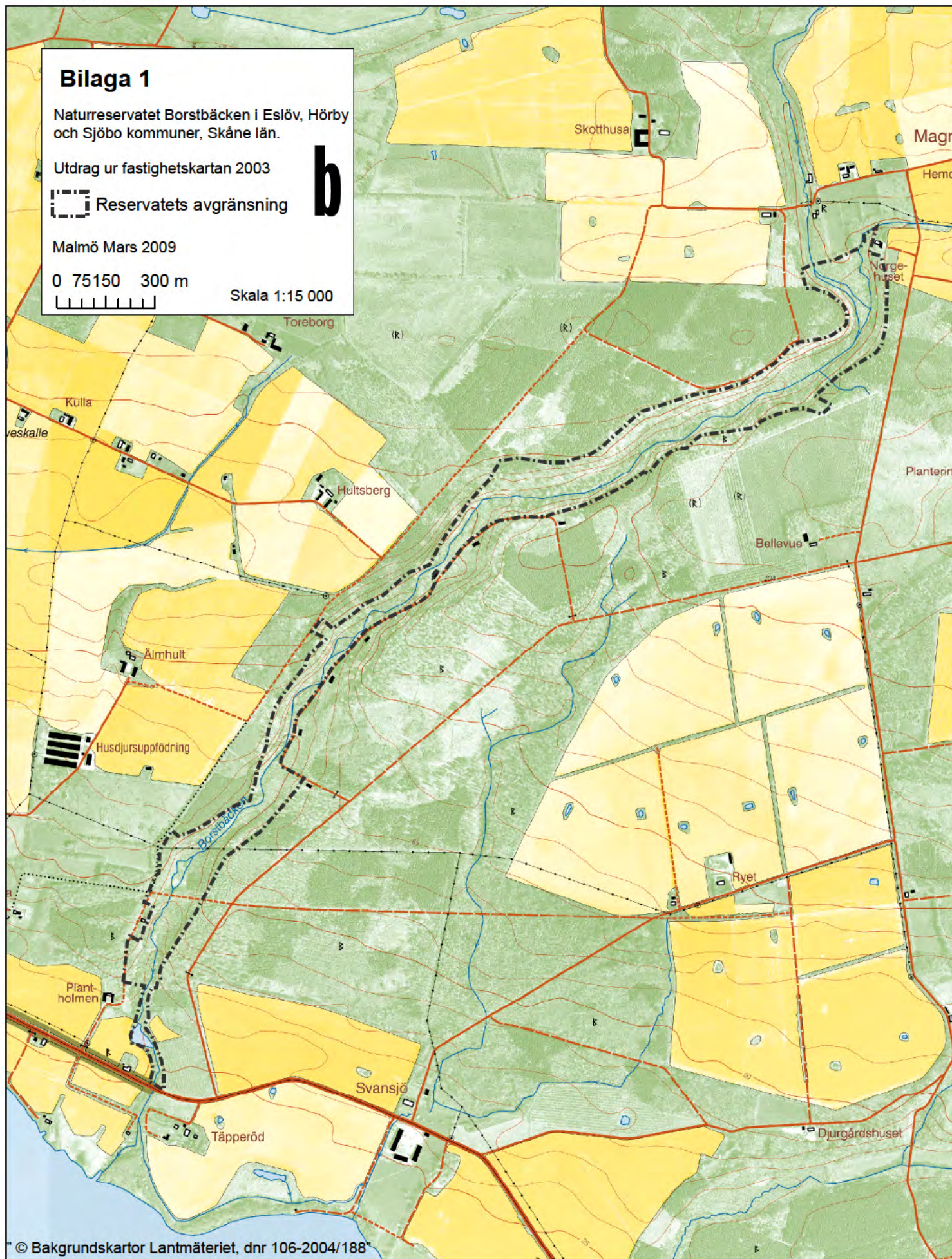
Malmö Mars 2009

0 75 150 300 m

Skala 1:15 000

b

Bilaga 2

Naturtyper enligt Natura 2000

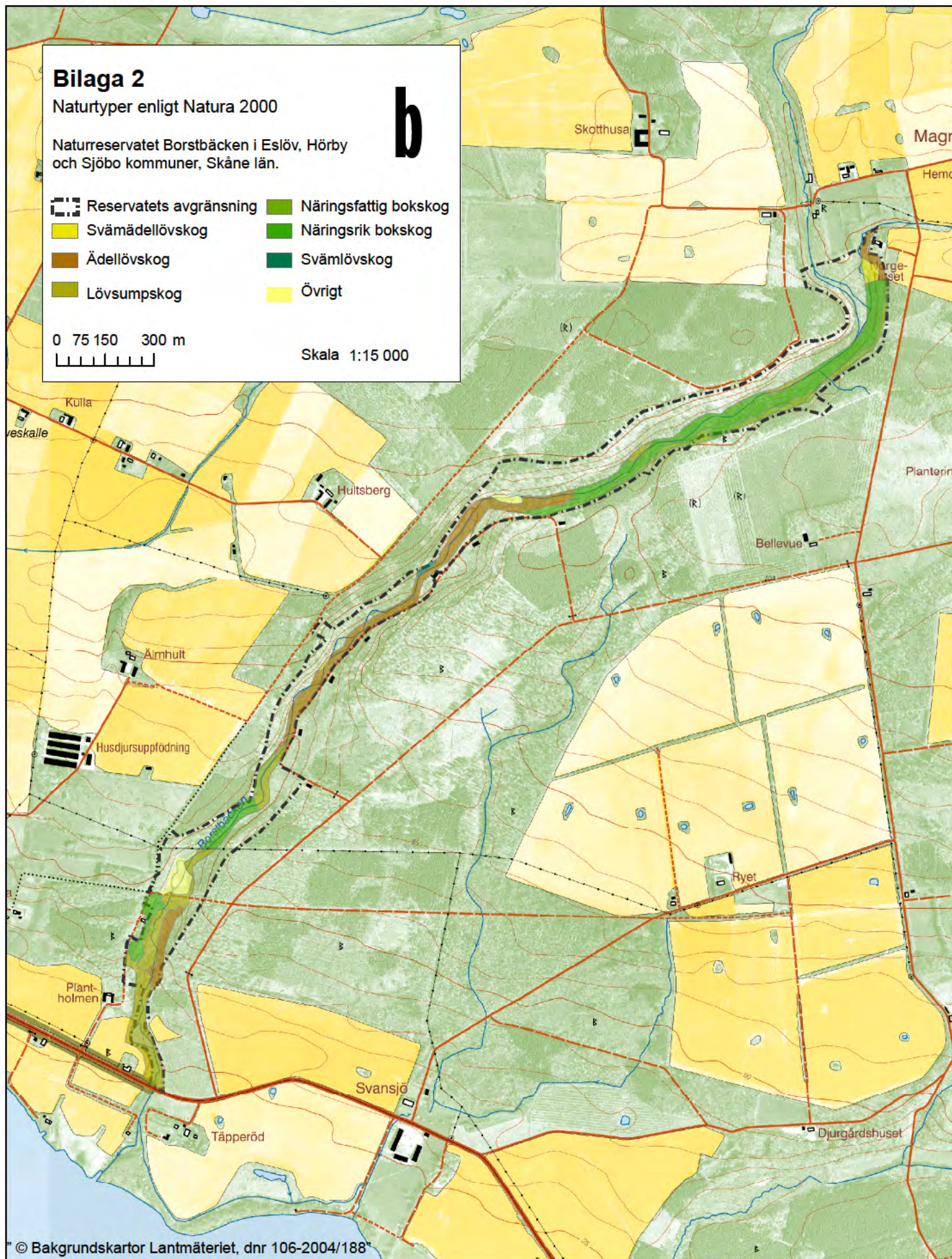
Naturreservatet Borstbäcken i Eslöv, Hörby
och Sjöbo kommuner, Skåne län.

b

Reservatets avgränsning	Näringsfattig bokskog
Svämädelövsog	Näringsrik bokskog
Ädelövsog	Svämlövsog
Lövsumpskog	Övrigt

0 75 150 300 m

Skala 1:15 000

Bilaga 3

Skötselområden

Naturreservatet Borstbäcken i Eslöv, Hörby
och Sjöbo kommuner, Skåne län.

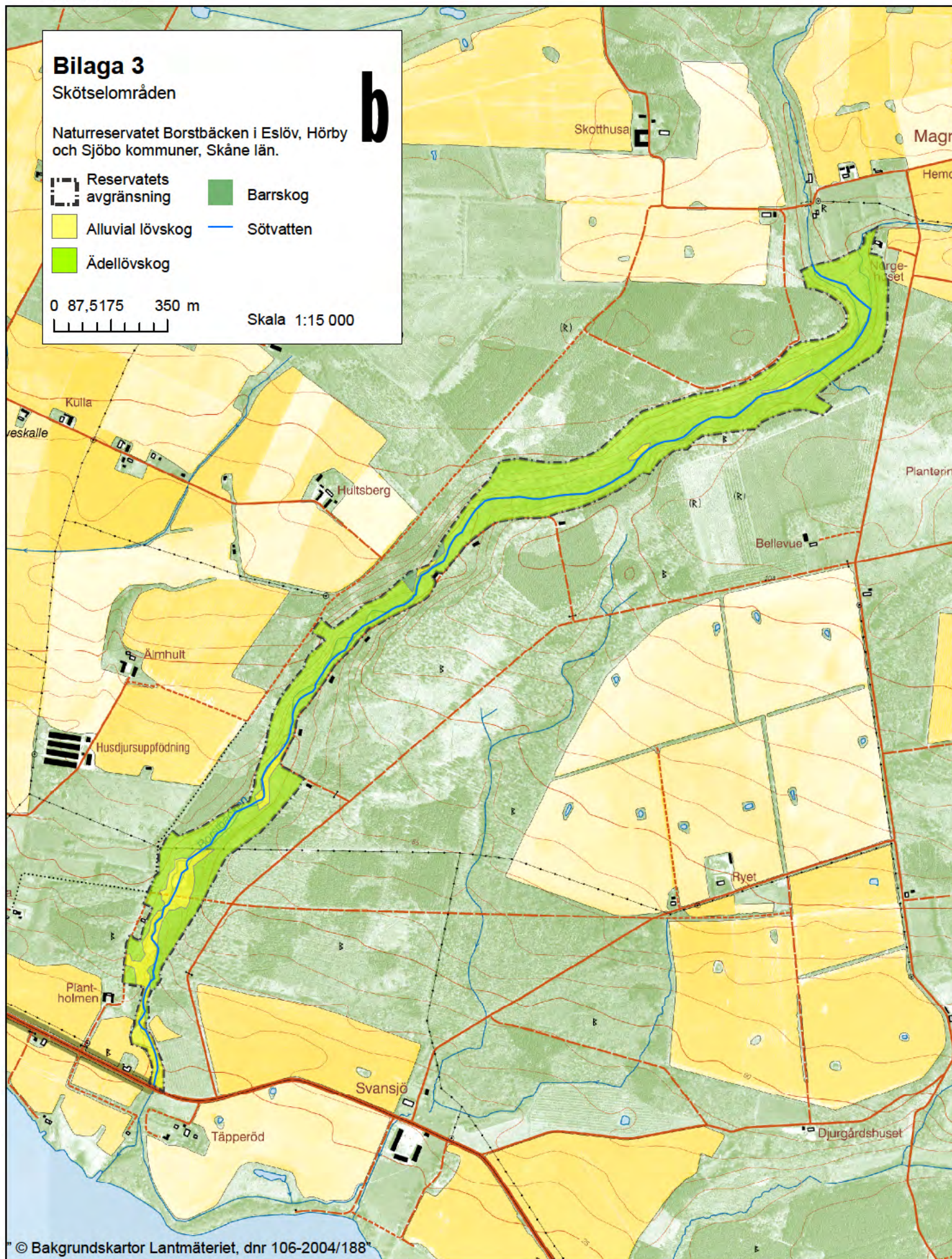
Reservatets
avgränsning	Barrskog
Alluvial lövskog	Sötvatten
Ädellövskog	

0 87,5175 350 m

Skala 1:15 000

b

Bilaga 4

Skötselplaneringar

Naturreservatet Borstbäcken i Eslöv, Hörby
och Sjöbo kommuner, Skåne län.

b

Reservatets
avgränsning

Information

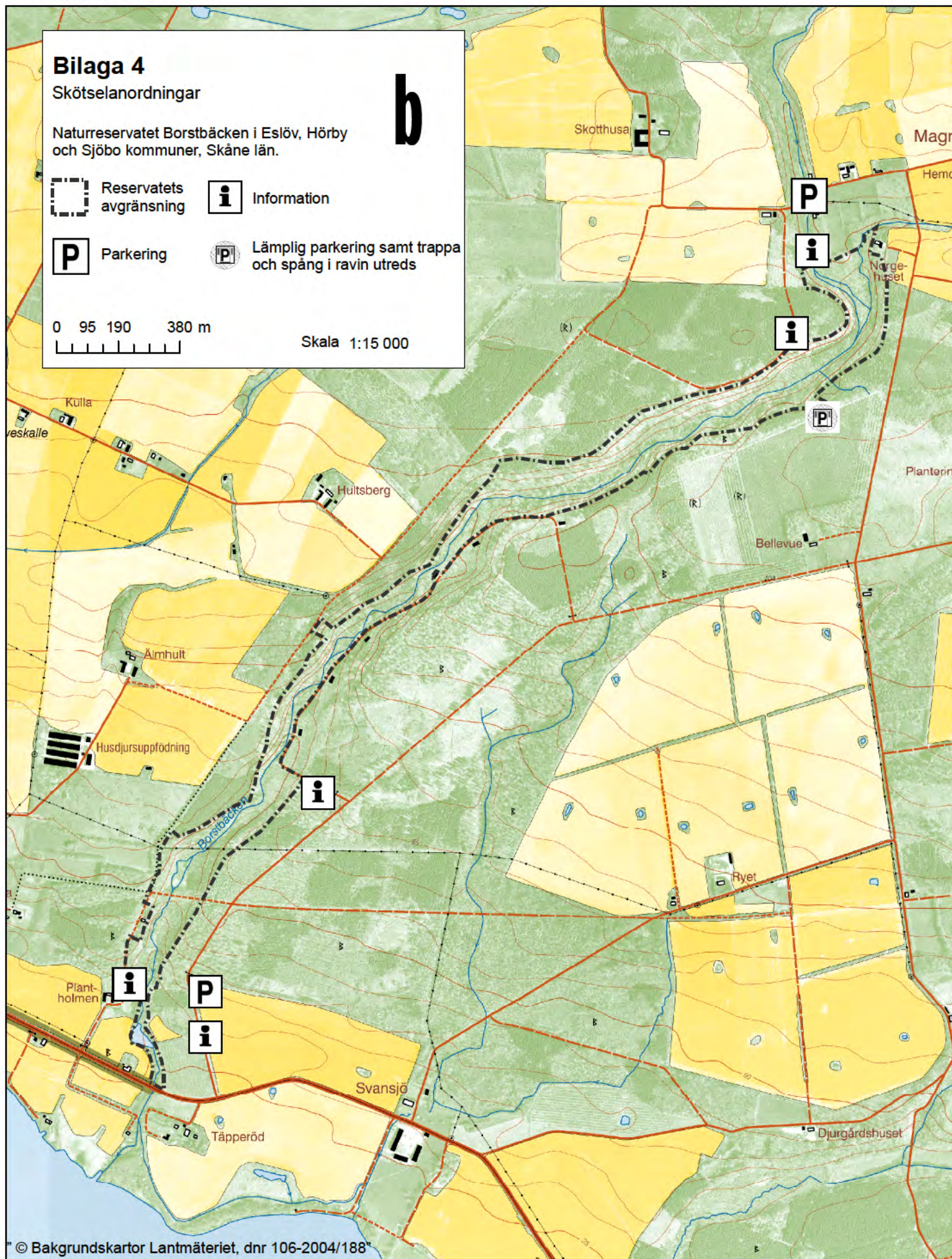
Parkerings

Lämplig parkering samt trappa
och spång i ravin utreds

0 95 190 380 m

Skala 1:15 000

**Bilaga 5 -
Rödlistade arter och signalarter Borstbäcken 2009**

Artgrupp	Hotkategori	Namn	Vetenskapligt namn
Vattenlevande			
-			
evertebrater	NT	bäckvattenbagge	<i>Riolus cupreus</i>
	NT	vattenbrynsbagge	<i>Hydraena nigrita</i>
	NT	vattenbrynsbagge	<i>Hydraena pulchella</i>
		bäckslända	<i>Capnia bifrons</i>
	VU	nattslända	<i>Agapetus fuscipes</i>
	NT	nattslända	<i>odontocerum albicorne</i>
Kärlväxter	NT	skogssvingel	<i>Festuca altissima</i>
	NT	skogslysing	<i>Lysimachia nemorum</i>
	VU	lundviva	<i>Primula elatior</i>
	VU	fläcklungört	<i>Pulmonaria officinalis</i>
Lavar	NT	bokkantlav	<i>Lecanora glabrata</i>
	NT	stor knopplav	<i>Biatora sphaeroides</i>
	NT	bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>
Mossor	NT	forsmossa	<i>Cinclidotus fontinaloides</i>
	VU	västlig husmossa	<i>Loeskeobryum brevirostre</i>
	NT	bokfjädermossa	<i>Neckera pumila</i>
	NT	rödtandad hättmossa	<i>Orthotrichum pulchellum</i>
Svampar	NT	vedåkerskivling	<i>Agrocybe firma</i>
	NT	jättekamskivling	<i>Amanita ceciliae</i>
	NT	gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>

	NT	rödflammig tråding	<i>Inocybe godeyi</i>
	NT	rödbandsrisk	<i>Lactarius rubrocinctus</i>
		rostfjällskivling	<i>Lepiota fulvella</i>
	NT	igelkottsröksvamp	<i>Lycoperdon echinatum</i>
		filtfotsbrosking	<i>Marasmius torquescens</i>
	NT	dofthätta	<i>Mycena diosma</i>
		gulfotshätta	<i>Mycena renati</i>
	EN	stor tratticka	<i>Polyporus badius</i>
	EN	stenticka	<i>Polyporus tuberaster</i>
	NT	fjällsopp	<i>Strobilomyces strobilaceus</i>
	Signalart	eldsopp	Boletus luridus
	Signalart	sälls	<i>Boletus luridus</i> var. <i>rubriceps</i>
	Signalart	blodsopp	<i>Boletus luridiformes</i>
	NT Signalart: European beech forest	gransotdyna	<i>Camarops tubulina</i>
	NT	rosenporing	<i>Ceriporia excelsa</i>
	NT Signalart: European beech forest	grentaggsvamp	<i>Climacodon septentrionalis</i>
	Signalart: European beech forest	vedtrattskivling	<i>Ossicaulis lignatilis</i>
	NT	rödfotad nagelskivling	<i>Collybia erythropus</i>
	Signalart	rutbläcksvamp	<i>Coprinus picaceus</i>
	VU Signalart	fläckig saffransspindling	<i>Cortinarius alcalinophilus</i>
	VU Signalart	bokspindling	<i>Cortinarius anserinus</i>
	EN	nummespindling	<i>Cortinarius boudieri</i>
	EN Signalart	blå lökspindling	<i>Cortinarius caerulescens</i>
	VU	lövängsspindling	<i>Cortinarius cageii</i>
	Signalart	fagerspindling	<i>Cortinarius calochorous</i> s.l.
	NT Signalart	cinnoberspindling	<i>Cortinarius cinnabarinus</i>
	NT Signalart	citronspindling	<i>Cortinarius citrinus</i>
	NT Signalart	saffransspindling	<i>Cortinarius olearioides</i>
	NT Signalart	muskotspindling	<i>Cortinarius rheubarbarinus</i>
	NT Signalart	slotsspindling	<i>Cortinarius rufoolivaceus</i>
	VU	silkesspindling	<i>Cortinarius turgidus</i>
	VU	rävspindling	<i>Cortinarius vulpinus</i>
	NT Signalart	olivspindling	<i>Cortinarius venetus</i>
	Signalart	grå kantarell	<i>Craterellus cinereus</i>
	NT Signalart: European beech forest	skinntagging	<i>Dentipellis fragilis</i>
	DD	boknopping	<i>Entoloma placidum</i>
	DD	grovstrimmig rödning	<i>Entoloma scabiosum</i>
	Signalart: European beech forest	piggvårtskräling	<i>Flammulaster muricatus</i>
	NT	sadelmurkla	<i>Helvella ephippium</i>
	NT	koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>
	NT	blek fjunfoting	<i>Hydropus subalpinus</i>
	NT Signalart	gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>

	NT	bokvaxing	<i>Hygrophorus mesoterphus</i>
	NT	lundvaxskivling	<i>Hygrophorus nemoreus</i>
	NT	rödflammig tråding	<i>Inocybe godeyi</i>
	Signalart	rodnande pärontråding	<i>inocybe incarnata</i>
	Signalart	doftråding	<i>Inocybe bongardii</i>
	Signalart	grönpucklig tråding	<i>Inocybe corydalina</i>
	Signalart	pärontråding	<i>Inocybe pyriodora</i>
	VU Signalart: European beech forest	skillerticka	<i>Inonotus cuticularis</i>
	NT Signalart: European beech forest	sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>
	NT Signalart	narrtagging	<i>Kavinia himantia</i>
	NT	skarp rökriska	<i>Lactarius acris</i>
	VU	pelargonriska	<i>Lactarius decipiens</i>
	NT	rödbandsriska	<i>Lactarius rubrocinctus</i>
	Signalart	kastanje fjällskivling	<i>Lepiota castanea</i>
	Signalart	rostfjällskivling	<i>Lepiota fulvella</i>
	NT Signalart	igelkottsröksvamp	<i>Lycoperdon echinatum</i>
	VU Signalart	slöjröksvamp	<i>Lycoperdon mammiforme</i>
	NT	dofthätta	<i>Mycena diosma</i>
	Signalart	falsk rättikhätta	<i>Mycena pelianthina</i>
	Signalart	gulfotshätta	<i>Mycena renatii</i>
	VU	lövtryffel	<i>Octavianina asterosperma</i>
	Signalart	gråbrun skölding	<i>Pluteus cinereofuscus</i>
	Signalart	sprickskölding	<i>Pluteus ephebeus</i>
	Signalart		<i>Pluteus hispidulus</i>
	Signalart	nätskölding	<i>Pluteus phleboporus</i>
	Signalart	rynkskölding	<i>Pluteus plautus</i>
	Signalart	gulfotsskölding	<i>Pluteus romellii</i>
	Signalart: European beech forest	borstskölding	<i>Pluteus umbrosus</i>
	NT	stor tratticka	<i>Polyporus</i>
	NT	stenticka	<i>Polyporus</i>
	NT	dystersopp	<i>Porphyrellus</i>
	Signalart	kruskantarell	<i>Pseudocraterellus</i>
	Signalart		<i>Ramaria battaille</i>
	NT Signalart	druvfingersvamp	<i>Ramaria botrytis</i>
	EN Signalart	lilafotad fingersvamp	<i>Ramaria fennica</i>
	VU Signalart	blek fingersvamp	<i>Ramaria pallida</i>
	VU Signalart	fläckfingersvamp	<i>Ramaria sanguinea</i>
	Signalart	guldkremla	<i>Russula aurea</i>
	NT	avenbokskremla	<i>Russula carpini</i>
	NT	kortfotskremla	<i>Russula curtipes</i>
	NT	korallkremla	<i>Russula emiticicolor</i>
	NT	solkremla	<i>Russula solaris</i>

	Signalart	scharlakansvårskål	<i>Sarcoscypha coccinea ss.l.</i>
	NT Signalart	fjällsopp	<i>Strobilomyces strobilaceus</i>
	NT	ringskinn	<i>Trechispora fastidiosa</i>
	NT	hårig jordstjärna	<i>Trichaster melanocephalus</i>
	VU	rodnande musseron	<i>Tricholoma orirubens</i>
	NT	sydlig kantmusseron	<i>Tricholoma sejunctum s. str.</i>
	NT	rutskinn	<i>Xylobolus frustulatus</i>
Fjärilar	NT	gulryggig fältmätare	<i>Ecliptopera capitata</i>
	NT	springkornfältmätare	<i>Xanthorhoe birivata</i>
Tvåvingar		liten hundpuckeldansfluga	<i>Oedalea tibialis</i>
Skalbaggar			
	NT	bokoxe	<i>Dorcus parallelipedus</i>
	NT	glattbagge	<i>Microscydnum nanus</i>
	NT		<i>Plectrophloeus nubigena</i>
	VU		<i>Plegaderus dissectus</i>
Mollusker	NT	tvåtandad spolsnäcka	<i>Balea biplicata</i>
	NT	tandsnäcka	<i>Perforatella bidentata</i>
NT			
Missgynnad			
VU Sårbar			
EN Starkt hotad			

Naturreseptatet Borstbäcken i Eslövs, Hörby och Sjöbo kommuner har tillkommit i syfte att skydda ett värdefullt vattendrag samt omgivande artrika skogspartier.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om kulturhistoria, friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.